

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.082/2022/5. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Szalai Adrienn Ügyvédi Iroda

(Cím4,

ügyintéző: dr. Szalai Adrienn ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

kamarai jogtanácsos

(Cím1)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41.Pf.632.250/2022/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.P.86.284/2020/70-I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 21.320 (huszonegyezer-háromszázhusz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak az állami adó- és vámhatóság közzétett illeték bevételi számlájára 85.277 (nyolcvanötezer-kétszázhetvenhét) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesnek és házastársának gyermeke, Sz.Á. 1991. február 11-én született az alperes II. számú Női Klinikáján. A gyermeknél a mentális fejlődés minden területén és a mozgásfejlődés területén súlyos értelmi fejlődésbeli elmaradás volt tapasztalható. A betegség okát pontosan megállapítani nem lehetett, de kizárni sem lehetett azt, hogy az egészségkárosodás a felperes házastársa által alkalmazott fogamzásgátló eszköz mellett kihordott terhességgel állt okozati összefüggésben, amelynek veszélyére az alperes alkalmazottja nem hívta fel a felperes és házastársa figyelmét.

[2] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 12.P.85.122/1995/65. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy az alperes Sz.Á. betegsége folytán a felperest, a házastársát és Sz.Á-t ért károkért teljes egészében, valamint a felperes házastársának leszámítolása miatt őt ért károkért 50%-os mértékben kártérítési felelősséggel tartozik. A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság az 56.Pf.283.834/2000/5. számú közbenső ítéletével az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyta. A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.III.22.283/2001/7. számú közbenső ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

[3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság – a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú Bíróság 41.Pf.636.533/2007/12. számú ítéletével jogerőre emelkedett – 21.P.85.122/1995/201. számú ítéletével az alperest a felperes javára 21.045.499 forint, valamint 2007. június 1-jétől 2014. szeptember 17-ig havonta előre, minden hónap 15. napján esedékesen 268.614 forint jövedelempótló járadék megfizetésére kötelezte. A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.III.22.023/2008/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 12.P.94.021/2014/4. számú ítéletével a járadékfizetési kötelezettség időtartamát 2015. március 19-ig meghosszabbította.

[5] A felperes részére 2015. április 1-jétől havi 200.960 forint öregségi nyugdíjat folyósítanak, 2016. október 14-től 2021. végéig összesen 15.182.219 forint nyugdíjat kapott. A korábbi munkakörének ellátása és az azzal járó magasabb jövedelme esetén ebben az időszakban 26.903.436 forint nyugdíjban részesült volna.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes módosított keresetében a 2016. október 14-től 2021. június 30-ig terjedő időre 7.210.537 forint lejárt jövedelempótló járadék és annak 2016. október 14-től számított késedelmi kamata, továbbá véghatáridő nélkül, az évenkénti nyugdíjkorrekció mértékével növelve havi 143.569 forint jövedelempótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy ha a káresemény nem következett volna be, akkor 2015. április 1-jéig a korábbi munkakörében szerzett jövedelme alapján állapították volna meg a szolgálati idejét, fizették volna meg a nyugdíjjárulékot, és magasabb összegű nyugdíjban részesülne.

[7] Az alperes – elévülési kifogást is tartalmazó – érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 4.049.967 forint és annak 2019. július 14-től járó késedelmi kamata, továbbá 2022. január 1-jétől kezdődően véghatáridő nélkül, minden hónap 5. napjáig előre esedékesen havi 72.505 forint felperes részére történő megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[9] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 229. § (1) bekezdése alapján ítélt dolognak tekintette az alperes károkozó magatartását, mint ahogy azt is, hogy a felperes a károkozó magatartással okozati összefüggésben a korábban magas szakmai színvonalú állásában nem tudott tovább dolgozni, és ezzel összefüggésben a jövedelme csökkent.

[10] Rögzítette ugyanakkor azt is, hogy az alperest jövedelempótló járadék megfizetésére kötelező jogerős ítélet indokolása szerint a felperest kárenyhítési kötelezettség terhelte, és az alperes a jövedelemvesztés körében 50%-ban volt köteles megtéríteni a felperes kárát. Ezt ugyancsak ítélt dolognak minősítette, és a nyugdíj összegével kapcsolatban is irányadónak tekintette.

[11] A perben kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy 2016. október 14. és 2021. december 31. között a felperes 8.099.933 forinttal kevesebb nyugdíjban részesült annál, mint amennyit a káresemény nélkül kaphatott volna. Emiatt, az alperes 50%-os mértékű felelősségére tekintettel a lejárt járadék összegét 4.049.967 forintban, a folyamatos járadék összegét pedig havi 72.505 forintban határozta meg.

[12] A keresettől eltérően a folyamatos járadék összegét nem az évenkénti nyugdíjkorrekció mértékével növelten állapította meg. Ezt azzal indokolta, hogy egy ilyen ítéleti rendelkezés nem lenne kellően határozott és végrehajtható. Utalt egyben arra, hogy ha a felperes ezt az igényét érvényesíteni kívánja, akkor külön pert kell indítania.

[13] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett – a keresetet részben elutasító – rendelkezését helybenhagyta.

[14] Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, azt helyesen állapította meg, a jogvita elbírálása során irányadó jogszabályi rendelkezéseket helytállóan alkalmazta, és a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte. Emiatt az érdemi döntéssel és annak indokaival maradéktalanul egyetértett, és az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva hagyta helyben.

[15] A fellebbezésben foglaltak kapcsán rámutatott: az alperest a jövedelempótló járadék tekintetében marasztaló jogerős ítélet indokolásából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes gyermekének és házastársának állapota, valamint a felperes kisebb jövedelme között részoki összefüggés állt fenn, és ebből eredően ezek a költségek csak részben voltak átháríthatók az alperesre. Figyelembe vette, hogy ennek mértékét a korábbi jogerős ítéletben a felperest terhelő kárenyhítési kötelezettségre tekintettel 50%-ban határozták meg. Utalt arra, hogy ha a felperes a kárenyhítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett volna, és a szakképzettségének, végzettségének megfelelő állás betöltését választva helyezkedik el, akkor jövedelemvesztése, és ennek következtében nyugdíjvesztése nem keletkezett volna.

[16] Az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával is egyetértett, hogy végrehajthatóság hiányában nem volt lehetőség a járadék összegének az évenkénti nyugdíjkorrekció mértékével növelt megállapítására. Kifejtette, hogy ha az alperes az ennek megfelelő teljesítéstől elzárkózik, akkor a felperes az elévülési időn belül a járadék felemelése iránti igényét per útján érvényesítheti.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[17] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az alperesnek a keresettel egyező marasztalását kérte.

[18] Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 221. § (1) bekezdését és 229. § (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 340. § (1) bekezdését és 355. § (1)-(4) bekezdéseit jelölte meg.

[19] Hangsúlyozta, hogy a jogerős közbenső ítélet szerint az alperest teljes kártérítési felelősség terheli az őt ért károkért. Ehhez képest tévesnek tartotta a perben eljáró bíróságoknak azt az álláspontját, amely szerint az alperest jövedelempótló járadék megfizetésére kötelező korábbi jogerős ítélet indokai ítélt dolognak minősülnek, és azokra tekintettel csak a nyugdíjkiegészítése 50%-át követelheti az alperestől. Mindez értelmezése szerint azt jelenti, hogy a terhére még az aktív, kereső korában megállapított kárenyhítési kötelezettség a nyugdíjas évekre is alkalmazandó, ami tulajdonképpen kétszeres kárenyhítési kötelezettséget ró rá, és ennek teljesítése indokolatlan, egyúttal nem is elvárható tőle. Megítélése szerint ezért a bíróságok korlátozták az alperes kártérítési kötelezettségének terjedelmét.

[20] A folyamatos járadék összegét továbbra is a keresetének megfelelően, az évenkénti nyugdíjkorrekció mértékével növelten kérte meghatározni. Sérelmezte, hogy e körben a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségét nem teljesítette, és a jogerős ítélet indokolatlanul további peres eljárások kezdeményezésére kényszeríti. Megismételte, hogy az éves nyugdíjkorrekció mértékét jogszabály határozza meg, így a kereset ebben a részében a követelés határozatlanságára és végrehajthatatlanságára hivatkozással nem lett volna elutasítható. Arra is utalt, hogy a bíróságok a gyermektartásdíj összegét a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével határozzák meg.

[21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[23] A Kúria a régi Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

[24] A felülvizsgálati kérelem alapján megválaszolandó jogkérdés az volt, hogy a perben eljáró bíróságok az anyagi jogerőhatás helyes értelmezésével határozták-e meg az alperes járadékfizetési kötelezettségének terjedelmét, és indokoltan mellőzték-e a keresetben megjelölt, az évenkénti nyugdíjkorrekció figyelembevételével történő járadékszámítás alkalmazását.

[25] Az első jogkérdés kapcsán abból kellett kiindulni, hogy a régi Pp. 230. § (1) bekezdése az anyagi jogerő alóli kivétel, amelynek célja a mindenkori életviszonyokhoz való igazodás. E jogszabályhely az utóbb bekövetkezett lényeges körülményváltozás esetén ad lehetőséget arra, hogy a felek bármelyike keresetet indíthasson a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt (Kúria Pfv.III.20.583/2021/8.). Az anyagi jogerőhatás alóli kivételt jelentő utóper lényegadó ismérve, hogy szűk körben, a jogerős

ítéletet megalapozó tények utóbb bekövetkezett lényeges megváltozása esetén teszi lehetővé a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránti keresetindítást [Kúria Pfv.III.21.213/2021/5. (BH 2022.205.II.)]. Ilyen változás lehet az öregségi nyugdíj jogosultság megszerzése is, aminek nem mond ellent az, hogy a bírói gyakorlat alapesetben nem tekinti véghatáridőnek a jogszabály szerinti nyugdíjkorhatár elérését. Ha a jogosult a továbbiakban nyugdíjpótló járadékot igényel, azt kell vizsgálni, hogy a baleset előtti munkakör betöltése esetén milyen összegű nyugdíjban részesült volna (Kúria Pfv.III.21.315/2019/6., Pfv.III.20.204/2021/4.). Így lehet megállapítani, hogy van-e jövedelemkiesése (hasonlóan: Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.025/2011/6.).

[26] Az adott esetben az alperes a felperes öregségi nyugdíjra való jogosultságának megszerzéséig volt köteles jövedelempótló járadék megfizetésére. Ezt az időpontot eredetileg 2014. szeptember 17-én határozták meg, majd a járadékfizetési kötelezettség időtartamának megváltoztatása iránt indított utóperben 2015. március 19-ére módosították. Ehhez képest a felperes 2015. április 1-jétől részesül öregségi nyugdíjban, és keresetében 2016. október 14-től kérte az alperes járadékfizetésre kötelezését, azt állítva, hogy a káresemény hiányában magasabb összegű nyugdíjban részesülne. Az előzményi perben hozott jogerős közbenső ítélethez és jogerős ítélethez fűződő anyagi jogerőhatás érvényesülésének vizsgálatakor mindkét fokú bíróság ítélt dolognak tekintette az alperes károkozó magatartását, valamint azt is, hogy a felperes a károkozó magatartással okozati összefüggésben a korábban magas szakmai színvonalú állásában nem tudott tovább dolgozni, és ezzel összefüggésben a jövedelme csökkent. Ennek oka az anyagi jogerőhatás tárgyi terjedelmét meghatározó tény- és jogazonosságnak e tekintetben a felperes által sem vitatott fennállása volt. Ezek, a régi Pp. 229. § (1) bekezdésében megkövetelt konjunktív feltételek azonban nemcsak ebben a körben teljesültek. A keresettel érvényesített jog és a kereset ténybeli alapja abban a vonatkozásban nem különbözött a korábbiaktól, hogy bár ezúttal a felperes a kiesett öregségi nyugdíjának pótlását kérte, de ugyanúgy a nyugdíj alapját képező jövedelmének az alperes károkozó magatartására visszavezethető kiesését állította. A járadékkövetelés alapja tehát ennyiben mindkét esetben azonos volt, és ezért az alperest jövedelempótló járadék tekintetében marasztaló jogerős ítéletnek azt a megállapítását is irányadónak kellett tekinteni, amely szerint a felperes a kárenyhítési kötelezettségének megszegése miatt a jövedelemvesztése csupán 50%-ának megtérítését követelhetette. A felperes felülvizsgálati érvelésével szemben éppen ennek figyelmen kívül hagyása eredményezte volna a régi Pp. 229. § (1) bekezdésének megsértését. Ennélfogva pedig a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett anyagi jogi jogszabályhelyeknek, a régi Ptk. 340. § (1) bekezdésének és 355. §-ának téves alkalmazását sem lehetett megállapítani.

[27] A perben eljáró bíróságok a járadék mértékének a keresetben kért, az évenkénti nyugdíjkorrekció alapulvételével történő meghatározását az annak megfelelő ítéleti rendelkezés határozatlanságára és végrehajthatatlanságára hivatkozással mellőzték. Ezzel a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségüket annak ellenére is teljesítették, hogy az említett, a felperes részéről vitatott jogi álláspontjukat részletesebben nem fejtették ki. Ez az eljárásjogi indok ugyanakkor a következők miatt helytálló volt. A kereset tartalmával, vagyis a kereseti kérelemmel szemben a régi Pp. 121. § (1) bekezdés e) pontja azt a követelményt támasztja, hogy annak határozottnak kell lennie. Ez egyben a végrehajthatóságot is megköveteli, mégpedig abban az értelemben, hogy a marasztalás iránti kereseti kérelemnek megfelelő érdemi döntésnek mint végrehajtandó határozatnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy annak alapján – a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 13. § (1) bekezdés a) pontja szerint – végrehajtható okiratot lehessen kiállítani.

Ez az elvárás azonban a felperes által kért marasztalás esetén nem teljesült volna. A nyugellátások évenkénti rendszeres emelésének szabályait a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 62. §-a tartalmazza. E szabályok közül az éves nyugdíjemeléssel a Tny. 62. § (1) és (2) bekezdése rendelkezik, és az éves nyugdíjemelés részletszabályait minden évben kormányrendelet rögzíti, meghatározva a nyugdíjemelés mértékét és a jogosultak körét. Emellett a Tny. 62. § (3)-(5) bekezdései az évközi nyugdíjemelést is szabályozzák, és a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértékétől függően kiegészítő nyugdíjemelés végrehajtását írják elő. Mindezek ismeretében a járadéknak a felperes által figyelembe venni kért, évenkénti nyugdíjkorrekció mértékével növelt összegben való meghatározása a szabályozás összetettsége folytán nem lett volna alkalmas a végrehajthatóság előzőekben hivatkozott követelményének kielégítésére.

[28] A felperes felülvizsgálati okfejtésével szemben a fentiekől eltérő következtetésre a gyermektartásdíj megfizetése iránti perekben követett bírói gyakorlatra tekintettel sem lehetett jutni. A tartásdíj esetében ugyanis az indexálás lehetőségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:207. §-a kifejezetten lehetővé teszi. A szerint a bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul. Ezzel azonos, vagy akár csak hasonló, az értékállóság megőrzését szolgáló rendelkezést ugyanakkor a kártérítési járadék tekintetében sem a perben alkalmazott régi Ptk., sem a Ptk. nem tartalmaz. Ennek érdekében a károsult a régi Pp. 230. §-ában és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 361. §-ában szabályozott utópert indíthat, vagy pedig a Ptk. 6:530. §-a alapján a járadék megváltoztatását kérheti. Emiatt a bíróságok helyesen utaltak arra, hogy a felperes a járadék felemelése iránti igényét külön perben érvényesítheti. A jogerős ítélet ezért ebben a részében sem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt régi Ptk. 355. §-át.

[29] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a régi Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

[30] A Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott régi Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára és (5) bekezdésére, valamint 4. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes részéről felmerült – kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[31] A felperes az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés b) pontja] miatt meg nem fizetett, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2023. január 1-jétől hatályos 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjának megfelelően köteles megfizetni az állam javára. A Kúria az utóbbi IM rendelet 3. § (2) bekezdés d) és e) pontjára tekintettel tájékoztatja a felperest arról, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, és

megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján – a felperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[33] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[34] I. Az anyagi jogerőhatás alóli kivételt jelentő utóper lényegadó ismérve, hogy szűk körben, a jogerős ítéletet megalapozó tények utóbb bekövetkezett, lényeges megváltozása esetén teszi lehetővé a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránti keresetindítást.

[35] II. A kereset tartalmával, vagyis a kereseti kérelemmel szemben támasztott törvényi követelmény, hogy annak határozottnak kell lennie. Ez egyben a végrehajthatóságot is megköveteli, mégpedig abban az értelemben, hogy a marasztalás iránti kereseti kérelemnek megfelelő érdemi döntésnek mint végrehajtandó határozatnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy annak alapján végrehajtható okiratot lehessen kiállítani.

Budapest, 2023. május 30.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző